

Kvůli dětem přežijeme všechno! Příběhy vysídlených rodin z Náhorního Karabachu

21.2.2024 - Shushanik Nersesyan | Člověk v tísni

Příběhy Alberta, Svetlany, Narine a jejich rodin ukazují, čím vším tito lidé kvůli vysídlení každý den prochází.

Albertova rodina: Vysídlení jsme zažili dvakrát

Albertovy děti, které si hrály během našeho rozhovoru vzadu, byly jedinou pozitivní věcí na našem povídání o katastrofálních důsledcích útěku z Náhorního Karabachu pro Albertovu rodinu. Kvůli vysídlení, které završilo 44denní konflikt v roce 2020, a další vlně vysídlení v září 2023, se dvě ze čtyř Albertových dětí nenarodily v Náhorním Karabachu, ale v arménském městě Goris.

Albertova rodina pochází z Hadrutu, žili také ve vesnici Hartashen. V roce 2020 se museli dočasně přesunout do Gorisu, ale poté se s pomocí místní vlády opět přestěhovali do Náhorního Karabachu, do vesnice Shosh.

„Bylo pro nás velmi těžké opustit Hadrut a náš dům. Ale když už jsme si začali zvykat na nové prostředí v nové vesnici, museli jsme znovu odejít,“ říká Albert.

V současnosti je Albertova matka jediná, která má práci. V Náhorním Karabachu pracovala jako učitelka, ale v Arménii peče žinghalov hats (tradiční karabašské placky s bylinkami). Albertova rodina si pronajímá dům v Gorisu.

Rodina Svetlany: Přišli jsme o dva domovy

„Děti jsou naše radost,“ říká Svetlana. Její malá dcera se jmenuje po ní a je jí rok a půl, mladšímu Aleksandrovi je šest měsíců.

Svetlana je obklopena svými čtyřmi dětmi, snachami a dvěma vnoučaty. Rodina má celkem devět členů. Její jediná dcera žije kvůli chronickému onemocnění s postižením. Problémy kvůli vysídlení a ztráta domova se přidávají k už tak velkým starostem. Když ještě žila Svetlana se svojí rodinou v Martuni v Náhorním Karabachu, měli velkou zahradu, hospodářství a její synové práci. Teď si přejí, aby měli vůbec nějaké místo, kde by mohli žít. Kvůli nedostatku pracovních míst jsou odkázáni na podporu státu a dobročinných organizací, aby mohli pokrýt alespoň ty nejzákladnější potřeby. Ale i tato podpora je nejistá, tudíž se její synové stále snaží najít si práci.

Arménská vláda nabídla Svetlaně dům ve městě Meghri, ale na péči o dceru s postižením byl nevyhovující. Svetlana se proto rozhodla přestěhovat do Verishenu, kde musí ale platit nájem. I přesto je stále v kontaktu s komunitou v Meghri.

„Snažíme se zvyknout si na nové místo. Přestože jsem přišla už o dva domy, které byly vybavené vším, co jsem potřebovala, nemůže se to rovnat ztrátě života. Soucítím se všemi, kteří o někoho přišli. Tolik rodičů teď oplakává své děti,“ říká Svetlana.

Rodina Narine: Klidná atmosféra a plno knih v domácnosti učitelky

Narine je učitelka. V Náhorním Karabachu učila literaturu a arménštinu. Teď žije v Gorisu se svým

manželem a čtyřmi dětmi. Atmosféra u nich doma je příjemná a na stole je plno knih. Zatímco jsme mluvili s Narine, děti se učily. Také maminka se zajímala o to, jak jim domácí úkoly jdou. Narine je z rodiny jediná, která pracuje. Její manžel se snažil najít si práci, ale kvůli jeho zdravotnímu stavu to nebylo možné. Stejně jako většina rodin z Náhorního Karabachu žije i tahle rodina v pronájmu.

„S tímto domem nás spojila půda. Je tady malý kousek zahrady. A přestože jsme tu jen dočasně a nemůžeme moc plánovat, vysadili jsme si tady alespoň nějakou zeleninu,“ říká Narine.

Rodina nikdy nečekala, že skončí v Gorisu. I přes devítiměsíční blokádu Náhorního Karabachu, následky války a explozi čerpací stanice (kde zemřelo 218 lidí a 120 bylo zraněno) se rodina snaží myslet pozitivně a zůstat silná, přestože ve všech tyto události zanechaly hodně bolesti.

Narine, která má dlouholetou zkušenost jako učitelka, teď ve škole pracuje jako asistentka. Atmosféra ve škole je příjemná a ona je ráda, že může být v podporujícím prostředí, přestože by si velmi přála učit. Kromě arménštiny a literatury vyučovala také předmět o historii arménských kostelů v Náhorním Karabachu a 18 let učila ve školce.

Tyto příběhy vznikly v rámci projektu "Disaster Risk Reduction for Border Communities in the Syunik Province", který financuje americká vláda. Díky úzké spolupráci s místními úřady jsme mohli vysídleným rodinám v regionech Vayots Dzor a Syunik zajistit základní vybavení na přežití zimy. Nedávno vysídleným rodinám poskytujeme skládací lůžka a ložní vybavení, jako jsou přikrývky, polštáře, povlečení a nejdůležitější oblečení na zimu – teplé ponožky, čepice a šály. Celkem jsme rozdali 900 lůžek, 4000 přikrývek, 3000 lůžkovin, 4000 ručníků, 2000 párů ponožek a 4000 setů čepic a šál. Kromě toho jsme v rámci projektu opravili a vybavili pět bezpečných míst pro děti v regionu Syunik.

Za obsah je zodpovědný výhradně Člověk v tísni a nevyjadřuje postoj USAID, ani americké vlády.

<https://www.clovekvtisni.cz/kvuli-detem-prezijeme-vsechno-pribehy-vysidlenych-rodin-z-nahorniho-karabachu-11186gp>